

KRİTİK HASTANIN HASTANELER ARASI TRANSPORTU

PRM. MUSTAFA YILDIZ
İSTANBUL 112 ASH

İhtiyaç

- Kaynakların maksimum verimlilikle kullanılabilmesi
- Sağlık hizmetleri sunumunda özelleşmiş merkezlerin bölgesel olarak toplanması
- Yerel kaynaklarla optimal bakımı mümkün olmayan hastaların üst merkezlere sevk edilmesi

İhtiyaç

- Özel ve üst düzey sağlık hizmeti ihtiyacı bulunan hastaların bölgesel merkezlere ulaştırılmaları gerekmektedir.

- Travma merkezleri
- Yoğun bakım servisleri
- Yanık üniteleri
- Organ nakilleri

İhtiyaç

- Kritik hasta bakım deneyimi olan sağlık personeli daha çok hastane ortamında çalışmaktadır.
- Transport esnasında sağlık bakımı sunumu, hastane dışında transporta özgü faktörleri iyi bilen personelin varlığını gerektirir.

Transport Tıbbı Kavramı

- Yoğun/kritik bakım hizmetinin transport ortamında sunulması
 - ✦ Hastane öncesi bileşeni
 - ✦ Acil servis bileşeni
 - ✦ Yoğun bakım bileşeni

Transport Araçları

- Standart kara ambulansı ve ihtiyaca göre yoğun bakım transport fonksiyonu
- Özelleşmiş kara ambulansında yoğun bakım transportu
- Helikopter ambulans
- Uçak ambulans

Transportun Evreleri

1. Hastanın değerlendirilmesi
2. Transport ekibinin seçimi
3. Ekipman
4. Organizasyon
5. Transport öncesi son kontroller
6. Transport
7. Hastanın teslimi

1. Hastanın Değerlendirilmesi

- Transport öncesinde hastanın son fizyolojik parametrelerinin değerlendirilmesi ve mümkünse stabilize edilmesi gereklidir.
- Ancak stabilizasyon yerel sağlık imkanlarının kapasitesi ve hastanın ileri merkeze transportunu gerektiren durumunun aciliyeti ile dengelenmelidir.
- Kimi olgularda (ör. rüptüre abdominal aort anevrizması ya da devam eden intrakranial kanama) transportun geciktirilmesi hasta prognozuna olumsuz etki yapacaktır.

1. Hastanın Değerlendirilmesi

1. Hastanın Değerlendirilmesi

- Transport sırasında hastanın havayolu güvenliğinin devam ettirilemeyebileceği düşünülürse endotrakeal entübasyon ve mekanik ventilasyon uygulamaları gerçekleştirilmelidir.
- En az 2 geniş ve güvenli damar yolu açılmalıdır.
- Endike olan hastalarda idrar sondası ve/veya oro/nazogastrik sonda yerleştirilmelidir.
- Travma hastalarında spinal immobilizasyon ve ateller yeniden değerlendirilmeli ve transport süresince hasta konforu arttırılmalıdır.

2. Transport Ekibi

- Yoğun bakım hastasının transportunu gerçekleştirecek ekibin bu alanda deneyimli olması gereklidir.
- Transport ekibinin sorumlusu havayolu yönetimi, ileri kardiyak yaşam desteği ve hastanın özel tanılarını yönetme konusunda deneyimli olmalıdır.
- Yardımcı personelin yoğun bakım ekipmanlarının kullanımı ve yoğun bakım prosedürleri konusunda deneyimli olması gereklidir.
- Özel durumlarda transport ekibine hastane içerisinde klinisyenler dahil olabilir (pediatrist, anestezi uzmanı, yoğun bakım hemşiresi, vb.)
- Ekip düzenli olarak eğitimlerini güncellemelidir.

Özelleşmiş Beceriler

- İleri havayolu uygulamaları – RSI
- Özel ilaç uygulamaları (kan-kan türevleri, vazopresörler, trombolitikler,)
- İnvaziv hemodinamik monitorizasyon
- Mekanik ventilasyon
- Küvöz kullanımı

Ekip Konfigürasyonu

- Doktor + Hemşire/Paramedik/ATT
- Doktor + Anestezi Teknikeri
- Paramedik + Hemşire
- Anestezi Teknikeri
- Solunum Terapisti
- Özelleşmiş sistemler
 - Pediatri Hemşiresi
 - Yenidoğan Hemşiresi
 - Kadın-Doğum Hemşiresi

3. Ekipman

- Minimum standart malzemeler yanında özelleşmiş ekipmanlar bulundurulmalıdır.
- Mekanik ventilatör, infüzyon pompaları, idame ilaçları hastanın ihtiyacına göre planlanmalı ve transport öncesinde kontrol edilmelidir.
- İnvaziv monitörizasyon gerekiyorsa uygun ekipmanlar temin edilmelidir.
- Transport süresince kullanılacak oksijen, elektronik ekipmanların güç kaynakları ve sarf malzemeleri kontrol edilmeli ve yedeklenmelidir.

4. Organizasyon

- Hastanın gideceği merkez önceden aranmalı ve eğer mümkünse kabul eden hekimle görüşülmelidir.
- Dosya ve tüm tetkikler sevk eden kurumdan eksiksiz teslim alınmalıdır.
- Sevk formları doldurulmalıdır.
- Sevk eden hekimle transport süresince uygun görülen tedavi stratejileri değerlendirilmelidir.
- Hasta yakınlarının ulaşımı için bilgilendirme yapılmalıdır.

5. Transport Öncesi

- Hastanın son vitalleri alınmalıdır.
- Yatak başında tüm cihazlar transport cihazlarıyla değiştirilmelidir (ventilatör, infüzyon pompaları, kardiyak monitör, vb.).
- Hastanın yeni cihazlar ile vital değerleri tekrar alınmalı, gerekiyorsa hastane personeli ile koordineli şekilde ayarlamalar yapılmalıdır.
- Transport ekibi hastanın genel klinik durumuna, en son tetkik bilgilerine sahip olmalıdır.

6. Transport

- Transport boyunca sık aralıklarla vital bulgular değerlendirilmelidir.
- İlaç infüzyonları sürdürülmeli, mekanik ventilatöre uyum gözlenmelidir.
- Transport esnasında oluşabilecek sorunlar için dikkatli olunmalıdır, gerektiğinde sevk eden kurumla irtibata geçerek tedavi stratejileri yeniden değerlendirilmelidir.

7. Hastanın Teslimi

- Hasta, tercihen yatak başında hastayı kabul eden ekibe teslim edilmelidir.
- Dosyalar ve tetkikler eksiksiz teslim edilmelidir.
- Transport süresince gerçekleştirilen müdahaleler ve hastanın yanıtı hastane ekibine iletilmelidir.

TEŞEKKÜR EDERİM